

Aan: Minister drs. M.H. Schultz Van Haegen-Maas Geesteranus
Ministerie van Infrastructuur en Milieu.
Postbus 20901
2500 EX
Den Haag

Geachte minister,

Wij sturen u deze brief naar aanleiding van uw schrijven aan de tweede kamer van 15 maart 2011. Hierin maakt u zich zorgen over, tunnelveiligheid in het algemeen, maar ook het proces en de regelgeving rondom tunnelveiligheid.

Wij zijn filterdetunnel.nl, een buurteninitiatief uit Maastricht die zich als omwonenden enorme zorgen maken over de luchtkwaliteit rondom de toekomstige tunnelmonden in Maastricht. Samen met stichting Klaor Loch, een stichting met hart voor de luchtkwaliteit in Maastricht en omstreken, hebben wij afgelopen jaar op diverse manieren onze bezorgdheid onder de aandacht gebracht bij de Maastrichtse burgers en politiek. Zoals onze naam al doet vermoeden, pleiten wij voor een filter op de toekomstige A2 tunnel in Maastricht. In het huidige ontwerp is er vooralsnog geen tunnelfilter voorzien. Reden hiervoor is, dat de tunnel volgens model berekeningen zal gaan voldoen aan de huidige normen voor fijnstof en NOx.

Wij hebben drie bezwaren tegen de redenering om geen filtering toe te passen:

1. De verwachte luchtkwaliteit wordt berekend volgens een bepaalde rekenmethode (Pluim snelweg en CAR). Wij hebben grote twijfels bij het toepassen van deze methodes voor de Maastrichtse situatie. Immers, de genoemde rekenmethodes niet zijn ontwikkeld voor tunnels. Wij hebben nergens een onderzoek kunnen vinden waarin deze reken methodes zijn toegepast op tunnelmonden en de berekende gegevens achteraf geverifieerd zijn door middel van metingen. Bovendien gaan alle berekeningen alleen uit van jaargemiddelden waardoor tijdelijke overschrijdingen volledig worden verwaarloosd. Wij vinden daarom, dat de berekende vervuiling rondom de tunnelmonden te rooskleurig wordt gesteld en dat er teveel naar (economisch) gewenst resultaat wordt toegewerkt.
2. De tunnel zal volgens de berekeningen gaan voldoen aan de huidige (PM10) fijnstof normen. We weten dat er in 2016, als de tunnel gereed is, mogelijk andere en veel strengere normen zullen gelden, waardoor de tunnel dan wellicht niet zal voldoen aan de dan geldende wettelijke normen. Een tunnelfilter achteraf inbouwen zal veel tijd en extra geld gaan kosten als niet nu al een relatief eenvoudige aanpassing aan het ontwerp van de tunnel wordt gedaan. Er wordt met een juridische en economische bril naar dit project gekeken, niet op een gezondheidkundige of wetenschappelijke manier.

3. Meest bezwaarlijk is echter, het niet serieus bestuderen van tunnelfiltering als een mogelijk probaat middel om bovenstaande bezwaren tegen te gaan. Naast het significant terugdringen van de vervuiling is met tunnelfiltering bovendien een zeer aanzienlijk rendement te behalen door de warme lucht uit de tunnel te hergebruiken voor het verwarmen van gebouwen en het leveren van tapwater.

Met dit gegeven zijn wij het afgelopen jaar flink aan de gang gegaan. We hebben gesproken met longspecialisten, kinderartsen, toxicologen, immissie deskundigen, de GGD, het Astma fonds, Gezondheidsraad, huisartsenvereniging Maastricht-Heuvelland, bouwkundigen en tunnelspecialisten.

De enige conclusie die wij naar aanleiding van deze gesprekken hebben moeten trekken is, dat wonen en langdurig verblijven in de nabijheid van drukke wegen en tunnelmonden zeer schadelijk is voor de gezondheid. Met name voor kinderen, ouderen en mensen met luchtwegaandoeningen. In Maastricht hebben we het dan over minimaal 20.000 mensen die in de nabijheid van de toekomstige tunnelmonden wonen, studeren of werken. Ook liggen er in de directe nabijheid van de zuidelijke tunnelmonden een aantal scholen met ongeveer 6000 leerlingen. Waarvan er een paar scholen zich bevinden binnen 300 meter van de een tunnelmond.

Is het u bekend dat onderzoek van de Universiteit Maastricht heeft aangetoond, dat Maastrichtse kinderen gemiddeld genomen een slechtere longfunctie hebben dan kinderen elders in Nederland? Een mogelijke verklaring is de geografische ligging van Maastricht in het Maasdal. Alles is er ons dan ook aan gelegen om de slechte luchtkwaliteit in onze stad te verbeteren. Het filteren van de tunnel zal hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

We vinden het onbegrijpelijk dat volgens het besluit gevoelige bestemmingen er geen scholen of verzorgingshuizen gebouwd mogen worden binnen een straal van 300 meter van een snelweg. Een 2,3 kilometer lange tunnel uit laten komen in een woongebied met gevoelige bestemmingen mag blijkbaar wel!!

Het is duidelijk dat de nu geldende normen (en bovenstaande rekenmethodes) als graadmeter te kort schieten voor de effecten die luchtvervuiling heeft op de gezondheid. Bovendien is het altijd de bedoeling geweest dat de maximaal toelaatbare concentraties, nu 40 microgram per m³, stapsgewijs naar lagere waarden te brengen. Deskundigen zijn het er unaniem over eens dat er geen waardes zijn waaronder de concentraties fijnstof en NO_x niet meer schadelijk zijn. Dus hoe lager de concentraties, hoe beter!

Ook op rijksniveau wordt geconstateerd (PBL, balans van de Leefomgeving 2010, blz 81) dat deze nieuwe inzichten vergaande consequenties kunnen hebben voor, met name door verkeer, belaste locaties! De gezondheidsrisico's zijn dan lokaal veel groter dan nu wordt aangenomen, en het bouwen van gevoelige bestemmingen bij drukke wegen is dan altijd ongewenst, ongeacht of er overschrijdingen van de normen zijn.

Omdat wij als burgers bezorgd zijn, zijn wij Filterdeunnel.nl begonnen en werken nauw samen met de stichting Klaor Loch (Maastrichts voor 'schone lucht'). We worden gesteund door buurtenplatforms, bedrijven, scholen en burgers rondom de toekomstige tunnelmonden. We zijn in december 2009 daarom ook een burgerinitiatief gestart om het filteren van de tunnel op de gemeentelijke agenda te krijgen. Wij vroegen in ons burgerinitiatief of de gemeenteraad zou willen instemmen met een onafhankelijk onderzoek naar de haalbaarheid van tunnelfiltering. Helaas heeft ons burgerinitiatief geen meerderheid behaald bij de gemeenteraad.

In de tussentijd zijn we gaan zoeken naar de technische mogelijkheden betreffende het filteren van tunnels. Er blijken diverse methodes te bestaan om de lucht uit tunnels te zuiveren.

Er is zelfs een innovatief consortium van bedrijven, waaronder; Oranjewoud, IF-Technology, Dura Vermeer Infra, Norit, UC-Technologies en Peutz, die de tunnel kunnen filteren en de warmte uit de tunnel opvangen om te hergebruiken voor het verwarmen van gebouwen en het leveren van tapwater.

Deze methode zal zich zelfs na verloop van tijd terug kunnen verdienen (www.hdcleantunnel.eu). Dit consortium heeft zelfs aangeboden een 1 miljoen Euro kostend praktisch onderzoek uit te voeren naar de haalbaarheid van het filteren van de tunnel. Uit vrees voor vertraging en het feit dat volgens het projectbureau het ontwerp niet meer aangepast kan worden, is de meerderheid van de gemeenteraad niet ingegaan op dit voorstel.

Wat wij u willen vragen is om, net zoals u dat gedaan heeft met de tunnelveiligheid, de regie over luchtvervuiling rond tunnelmonden naar een hoger niveau te halen. Het gaat immers niet alleen over de veiligheid van de bestuurders van voertuigen en hulpverleners bij calamiteiten, maar ook om de veiligheid van omwonenden als het gaat om hun gezondheid. Wij verzoeken u bij deze om een onafhankelijk en diepgaand onderzoek naar de haalbaarheid en de effectiviteit van tunnelfiltering en welke gezondheidswinst dit oplevert voor de gezondheid van omwonenden. Wij vragen U om de inzichten die het PBL en het RIVM kenbaar hebben gemaakt toe te passen of in ieder geval mee te nemen.

Verder zal het VARA programma Zembla, 16 April, aandacht besteden aan de A2 tunnel en de problematiek rond de luchtvervuiling in Maastricht. Graag zouden wij u ook willen uitnodigen voor een werkbezoek naar Maastricht om eens met alle partijen om de tafel te zitten. Wij zijn gaarne bereid om dit te organiseren.

Namens filterdetunnel.nl
Paul Jeurissen

Namens Stichting Klaor Loch
Paul Rutten

Correspondentie:
Filterdetunnel.nl
Demertstraat 43
6227AN
Maastricht
www.filterdetunnel.nl
info@filterdetunnel.nl
tel: 043-3621933